

Fazakas Melinda

II. helyezett

(Bolyai János Gimnázium, Ócsa)

ÉLETÍZESÍTŐNK, AZ OLVASÁS

Az olvasás az élet szerves része. Kell a szókinccs bővüléséhez, a kifejezőmód fejlesztéséhez, a képzelőerő tornáztatásához- tulajdonképpen mindenhez.

Véleményem szerint az olvasás egyenértékű az étkezéssel. Mind a testnek, mind a léleknek szükségeltetik a táplálék, amelytől felfrissül, energiát kap. Ezért nem is mindegy, mivel etetjük – *az vagy, amit megeszel.*

Sokszor fanyalgok az ifjúsági ponyvaregények láttán. Ugyan mi az, ha nem moslék? Sablonok egyvelege, a fiatalok esztelen és buja kíváncsalmainak kielégítése, amit nem lennék hajlandó a gyerekeim kezébe adni. Nem mindegy, mert *az vagy, amit megeszel.*

Természetesen, hogy egy egyén milyen stílusú könyvet hajlandó a kezébe venni, az a nevelésétől, személyiségétől függ leginkább. Fiatalabb koromban magam is nyelvet öltöttem az iskolai kötelezőkre, jobban szerettem, ha egy könyv kezdete *in medias res* volt, és az események a befejezésig pörgősek, izgalmasak maradtak. Nem mondom, nehéz volt az „átállás”, de bátran kijelenthetem a tényt, mely szerint *lehetséges* Stephen Kingről a Bibliára vagy Defoe-ról Jane Austenre váltani.

Visszatérvén a hasonlatokhoz számomra az olvasás egyfajta lélegzést is jelent: ahogy oxigén kell az agynak, úgy esztétikai érték a szellemnek. Shakespeare drámáit merem ajánlani ennek kielégítésére; biztos lehet abban mindenki, hogy ez a legendás író használta a ritmika, az illusztráció, a szerkezetalakítás, az időváltás, a kétértelműség, a hasonlat, a fantázia, az izgalomkeltés, a humor és a hangos gondolkodás eszközeit, melyek minden szempontból esztétikai értékek.

Maga az olvasás több mint pusztán *evés-ivás és lélegzés*. Elvégre ha a sztori elég jó, akkor *érzek*. Lehetek vidám, szomorú, szerelmes, félhetek is, és van, hogy szinte szétvet a düh. Milyen történet is lenne az, amelyik nem kelt érzelmeket az olvasóban? (Történelmi rege, talán, de most ne bonyolódjunk bele a kategóriákba!) Belecsöppenhetek heroikus kalandokba, olyan élethelyzetekbe, amiket lehet, hogy a való életben nem fogok megtapasztalni.

Tehát eddig eszem, lélegzem, érzek és tapasztalok. Ez már majdnem valami. Gondolkodom, ha jön egy váratlan fordulat? Igen. Eszem, lélegzem, érzek, tapasztalok, gondolkodom – de egyáltalán nem úgy, ahogy a valóságban. Ez azt jelenti, hogy mikor olvasok, akkor teljesen más dimenzióba kerülök szellemi értelemben: új testet öltök a főszereplő képében.

Voltam már orosz nemes, hajóskapitány, nyomozó, hobbit, tünde, törpe, orvos, az utolsó skót király. Voltam kalóz, beépített ügynök, sőt katona és még sorolhatnám estig. Egy szó mint száz, annyi életet éltem eddig, ahány könyvet elolvastam. Nem panaszkodhatom.

Az is igaz, hogy nem szabad átesni a ló túloldalára. Ha ezek a regények szint is visznek a mi kis szánalmas, szürke, füsthányó gyárépületekkel teletömött életünkbe, akkor sem engedhetjük meg, hogy az álomvilág rabként tartson minket. Talán groteszkül hangzik az előbbi mondat, de éppenséggel megtapasztaltam hitelességét; ezt már Cervantes is megírta a Don Quijotében. Lovagregényeket ma nem írnak, nincsenek. Van helyettük fantasy, sci-fi, csupa olyan, amit még csak nem is köthet az ember a valósághoz, hogy „józan” maradjon.

Életem legmeghatározóbb olvasmánya egyértelműen J. R. R. Tolkien híres trilógiája, A Gyűrűk Ura volt. Tizenhat éves koromban jutottam hozzá az angol nyelvű változatához, bár már jóval előtte szerettem volna megcsodálni a híres mesemondó életművét. Megembereltem angoltudásomat, és nekiveselkedtem ennek a csodálatos, magával ragadó történetnek. Maga az író gyermekeinek alkotta, olyan részletes történelmet teremtve a regének, hogy az olvasó már-már keresgélne kezdi Google- térképen a Megyét. Holtbiztos vagyok abban, hogy Tolkien

professzornak köszönhetem a mi történelmünk behatóbb tanulmányozása iránt felizzott vágyamat (meg természetesen az emelt szintű érettségimet angolból). Azon a nyáron valami egészen újat kaptam. Az előző pár évem fekete-fehér motívumain felülkerekedtek az elkövetkezendő hetek szívárványos csodái. Hogy meg ne tévesszek senkit, Gandalf nem jelent meg az ajtónkban, és semmi szükség nem volt arra, hogy az Egy Gyűrűt Mordorba vigyem, tudniillik a valóságban létezem; hanem a szavak életre keltek. A mondatok, paragrafusok egytől egyig megjelentek előttem, átvetültek az univerzum dimenzióinak hajszálvékony rétegein, és csöppnyi boldogságot adtak nekem. Vagyis: az utcákon haladva hallani kezdtem a madarak csicsérgését, látni véltem a fák lombjainak élénkzöld színét, az embereket pedig furcsamód fontosabbnak tartottam, mint azelőtt. A régi éneket Tolkien könyvének olvasása után mintha kiszínezték volna. Mire nem képes egy jó könyv! Fenekestül felforgatta a látásmódomat, ami tényleg váratlanul ért és meglepett. Az addig nem kedvelt kisváros az én étellel telt Megyém lett.

Kezdhettek volna eszme-futtatásomat valami földrengetővel, mondjuk: *az olvasás a kulcs a bölcsességhez*; vagy valami hasonló sablonos, lopott szöveggel. Csakhogy vidéki, egyszerű diáklány vagyok, vidékies véleménnyel és kétszer annyi szenvedéllyel, ha olvasásról van szó. Tudom, amit mondok, az nem szentírás, és – ne adj’ Isten – talán még csak meg sem tette a várt hatást. Én azért reménykedem, bízom abban, hogy akik elolvassák, legalább két gondolat erejéig forgatják elméjükben. *Verba volant, scripta manent!*